

Sus era toponímia occitana: grafia e sistematicitat

I. Introduccion.

Qu'ei ben sabut qu'en Estat francés er occitan non dispause de cap de tipe d'arreconeishment que le hèsque a vier oficiau en sòn territòri. En consequéncia, non a d'èster estonant –çò qu'aurie d'èster *normau* qu'ei ua auta causa– qu'era toponímia occitana d'administracion exagonau non sigue pas arrepresentada, oficiauments, a trauès de çò que serie era sua forma –normativizada o tradicionau– occitana, ne tanpòc qu'era distorsion entre aquera fisionomia normativizada o tradicionau e era actuau fisionomia oficiau sigue soent segura. Era manca d'oficialitat qu'implique ua francizacion: epidermica o pregonna, damb manifestacions diferents, mès francizacion. Ua francizacion que se pòt identificar damb aquerò que quauqu'uns an aperat «couche française ou francisée» (Nègre 1963: 14), pr'amor qu'er estrat francés, mès que non pas crear formes toponimiques naues, qu'a agut –sustot– eth ròtle de deformador de toponims ja existents en aqueres zònes der estat damb ua varietat lingüistica diferenta dera estatau. En tot préner mots de Nègre (1972: 105-106), donc, que hadien rapòrt ath Tarn mès que son aplicables ath rèste dera Occitània administrativaments francesa, «si les noms de lieux proprement français sont encore rares, ceux qui ont été francisés ce sont tous les autres».

Qu'ei malaisit de hèr –e non ei cap tanpòc era nòsta tòca, ara– un bilanç globau dera francizacion toponimica: sustot ena mesura qu'era aplicacion des esquèmes dera lengua estatau non a estat –qualitativaments– era madeisha en toti es lòcs ne en toti es cassi, ne tanpòc a agut –quantitativaments– era madeisha intensitat. En d'autes mots: ne pertot se son seguidi es madeishi critèris en moment de dotar d'un aspècte grafic e formau as nòms de lòc occitans ne pertot se i a dedicat era madeisha quantitat d'esfòrci:

dilhèu tanben perque toti es territoris non podien auer cap ua receptivitat similara ara francizacion nomentada.

Que se i son produsides adaptacions basicaments superficials (per opausicion a d'aves mèsalèu substitutòries), de tipe fonetic o formau, a compdar dera denominacion orau e populara occitana: adaptacions dera version orau des toponims ara fonetica francesa, qu'an produsit un cambi ena forma grafica originau/tradicionau o ben, adaptacions dera forma grafica qu'an amiat denquia ua alteracion ena realizacion fonetica originau. Que i a, per exemple, toponims omonims, damb era madeisha basa etimologica e era madeisha realizacion orau, grafats de formes desparières. Grafies identiques qu'arresponen a realizacions que non son cap coïncidentes. Tautologies plees d'absurditat damb equivaléncias entre generics francesi e especifics occitans (e que non hèn, donc, arren mès qu'estacar *occitanitat* a *antiquitat*). E madeish promocions efectives de cap ara oralitat de formes grafiques que, a maugrat d'auer ua preséncia documentau tradicionau, non an estat jamès viues (com en cas des toponims occitans sud-occidentaus damb caracteristiques gascones qu'auien arrepresentacions grafiques istoriques que camoflauen era divergècia dialectau occitana). Substitucions totaus per formes franceses quan es formes occitanes non presentauen cap d'opacitat –o aquerò qu'ei çò que deuie semblar, pr'amor qu'es interpretacions non semblen pas tostemp es mièlhors– e simples adaptacions fonetiques quan es formes occitanes non èren vistes coma transparentes. E, evidentaments, coma consequéncia d'un o diuersi fenòmens des nomentats, es *bourdes toponymiques* (Grosclaude 1991: 27; 2000: 23). Que, se non siguesse peth dramatisme dera situacion, que poirien èster qualificades, madeish, de comiques. *Francisations complètes* o *francisations partielles*, que didie Grosclaude (1991: 194): e tanben fenòmens derivats, que pòden madeish arribar a solucions ara romanesa enes articles definitis. Poesia dera bona, en definitiva.

Es occurréncias de cada cas que son infinites: e quauqui lingüistes qu'an ja avertit dera preséncia d'arrepresentacions ridicules de toponims occitans der Estat francés damb qualificatiu estacats a *grafia* coma «absurda» o «superfétatoire», entre d'auti adjectius mès.¹ O sigue: qu'era situacion ei enes antipòdes de tot çò que s'ei dit en

---

¹ Es adjectius que son de Coromines: eth primèr dedicat ara arrepresentacion *Montréjeau* de *Montrejau* (Coromines 1990: 191); eth segon a *Botz*, que deven *Boutx* oficiauments (Coromines 1973: 242). E es adjectius que contunhen en rapòrt a d'aves formes: aguesti que s'estaquen sonque a dus vilatges de Nauta Garona, propèrs dera Val d'Aran, territòri que ne parlaram enes pagines següentes.

diuèrsi amassi d'especialistes sus er arrespècte de cap as fisionomies originaus des toponims e ara sua consignacion sense alteracions enes documents oficiaus, sustot en çò que tòque as endrets a on era lengua ei diferenta der idiòma oficiau.²

Tot aquera manca d'arrespècte de car ara toponímia occitana,, lonh des consideracions passionaus, qu'ei ua vertat empirica. Mès, enes pagines següentes, non va a èster tot çò que viem de díder eth çò que mos va a aucupar. A maugrat d'auer hèt rapòrt iniciiau ara Occitània administrativaments francesa, que vam a centrar era nòsta atencion en cas dera Val d'Aran. En èster eth solet territòri de lengua occitana estacat ar Estat espanhò, aquest parçan que presente ua situacion plan diferenciada des auti territòris deth sòn domeni lingüistic e, sustot, des administrats per Estat francés. S'en exagòn er occitan non dispause de cap d'arreconeishment legau e –donques– es formes toponimiques oficiaus son eth producte d'adaptacions damb mès o mens succès e mès o mens superficials as esquèmas grafics e estructuraus dera lengua estatau, ena Val d'Aran er occitan qu'ei –aumens, en teoria– ath madeish nivèu qu'er espanhò e qu'eth catalan. Eth contèxte aranés qu'ei ja pro diferenciat en arreconeishment legau dera lengua: mès tanben en der arreconeishment legau dera lengua aplicat –concrètaments– ara toponímia. Damb un ròtle legau entar occitan que hè qu'es toponims aranesi agen d'èster veiculats per lei a trauès d'aquera varietat lingüistica. Totun, quines conseqüències a agut aqueth ròtle? S'ei produsida ua regularizacion grafica coma cau, ena Val d'Aran, des formes toponimiques? Qu'ei çò que sajaram d'arrespòner enes pagines següentes. En tot evitar es trionfalismes, mès tanben es analisis depressives. En mesurar er ahèr damb donades concrètes. Objectives. Reaus.

II. Es arrepresentacions grafiques des toponims dera Val d'Aran.

En 1983 –o sigue: vint ans endarrèr– que se hec explicit que es toponims dera Val d'Aran aurien coma forma oficiau era forma aranesa. Qu'ei vertat qu'açò pòt èster catalogat de «fet elemental» (Lamuela 1987: 140), mès qu'ei ua *elementarietat* absentia

---

² Vid. quauqu'ues des opinions autorizadas qu'arremasse ua des referéncias catalanes en ahèr toponimics, e en un des sòns trabalhs istorics: Moreu-Rey (1982: 171-173). Com era decision per unanimitat deth Tresau Congrès Internacionau de Toponímia e Antroponímia de Brusèlles, en junhsèga de 1949. En article 7 des resolucions aprovades, per exemple, qu'anòte exactaments çò que s'ei dit sus es zònes damb ua lengua pròpria que non ei cap oficiau.

en Estat francés, e qu'a agut quauques conseqüéncias.³ En prumèr qu'es macrotoponims aranesi que son perfectaments regularizats o –se volem– *normativizats*, segon era grafia modèrna dera lengua occitan. En 1982, enes *Nòrmes Ortogràfiques der Aranés* (Comission 1982), aplicacion ar aranés –damb quauqua limitada licéncia– dera normativa grafica d'Alibèrt, que s'includie ua petita seccion a on èren registrats ua quarantea de toponims aranesi segon era normativa grafica panoccitana: quarantea de toponims que ué son totauments socializats ena forma prepausada hè vint ans.⁴ Qu'èren, en tot començar, es 33 vilatges aranesi (damb Montgarri, sense cap d'estatjant permanent enes nòsti dies, e Sant Joan de Toran, poblat ocasionauments). Mès tanben d'autes formes coma *Mijaran*, *Pontaut* (petit bordalat ena part baisha) o es sies terçons aranesi: es unitats administratives e geografiques tradicionaus d'Aran. Quauque temps dempús dera aprovacion oficiau des *Nòrmes*, en 1984, en moment dera publicacion dera lista de comunes deth Principat, es aranesi qu'aparegueren ja ena sua forma occitana.⁵

En domeni dera macrotoponímia aranesa (o, se volem, des nòms des poblacions e tanben d'auti toponims damb ua gròssa importància territoriala e simbolica), donques, es problèms grafics que son inexistenti. Mès, quan mos calam en airau microtoponimic (o, se volem, enes formes mens conegudes e populars: perque, fin finau, qu'ei aquerò) qu'ei eth moment que vedem qu'existissen encara problèms reaus d'aplicacion dera normativa grafica dera lengua occitana, problèms entà balhar ua fisionomia grafica avienta damb aquera normativa a formes toponimiques araneses: uns problèms que, plan segur, corresponen a arrasons ben diuèrses –mès concrètes.

Tant ena cartografia que podem etiquetar d'*oficiau* com en aquera que non n'ei, e tanben enes obratges modèrns en aranés editats peth Conselh Generau d'Aran en un

---

³ Ua vision, propèra en temps, de tot eth procès d'arreconeishement legau der aranés e, donques, tanben des ahèrs que tòquen ara qüestion toponimica de vint ans endarrèr, que se pòt localizar en Viaut (1985).

⁴ Dempús que i a agut ua dusau redaccion des *Nòrmes Ortogràfiques*, vengudes *Normes Ortografiques* (Comission 1999): a on, mès que mès, se son perfeccionadi –o laugèraments modificadi– quauqui detalhs en rapòrt ara redaccion originau. En aquesta edicion de 1999, totun, non ei present –com ena de 1982– un inventari de formes toponimiques.

⁵ Que se reproduzien un aute còp, donc, quauqu'ues des formes que figurauen ja enes *Nòrmes*: mès pas totes. De hèt, dempús de quauqui cambis a miejans deth sègle XX, era trentea de comunes araneses demoren ué amassades en lèu ua detzea de nuclèus municipaus. *Naut Aran* qu'ei eth qu'aglutine, damb Salardú coma caplòc, totes es ancianas comunes dera part nauta (es terçons tradicionaus de Pujòlo e d'Arties e Garòs), e *Vielha e Mijaran* es deth centre (terçons de Castièro e Marcatoza). Çò qu'arribe en aguesti cassi que contraste damb çò que passe en Baish Aran, a on non se son cap produsides es fusions des zònes nauta e centrau: aqui que i a ué sèt comunes. En ua tresau part deth territòri, donques, que son concentrades mès deth 70% des administracions municipaus.

occitan –que ne podem díder atau– *normatiu* (o, tè: *graficaments normatiu*), coma –madeish– en panelatge de tota era Val d’Aran (public e privat), qu’ei corrent er usatge deth sistèma grafic *aranés* (qu’ei atau com ei vist e catalogat: pas com *occitan*) quan cau reproduir ua forma toponimica. Dit en d’auti mots: que se sage de fixar per escrit es formes toponimiques, donc, taments coma se cre qu’an d’èster grafiades ena varietat locau der occitan (segon era normativa grafica que dispausa): e ena sua forma tradicionau. Que hèm rapòrt, per exemple, en domeni cartografic, as cartes der ICC, er Institut Cartogràfic de Catalunya (de 1:50000 a 1:5000), o as der Instituto Geográfico estatau, o ben –madeish– as apartientes ara cartografia militar dera armada espanhòla. Mès tanben a obratges com er *Atlas Comarcau dera Val d’Aran*, editat per ICC damb eth supòrt deth Conselh Generau d’Aran (Institut 1994), o –ath delà dera cartografia– ara part dedicada ara Val d’Aran dera *Gran Geografia Comarcal de Catalunya* (Vergés 1984), dirigida per Max Cahner, qu’auie estat conselhèr dera Generalitat. O, encara, tanben, ara tièra toponimica deth *Nomenclator dera Val d’Aran*, que ven d’èster publicat en 2003 e qu’aurie de sepausar ua revision e correccion des ipotetiques deques d’obratges anteriors produïts pera administracion deth Principat (o sigue: der ICC).⁶

En toti aguesti trabalhs, a maugrat qu’era opacitat de bères formes toponimiques permete de dissimulà’c, e sense qu’açò signifie de negar eth merit e es esfòrci d’aqueri que se son cargats de balhar ua forma escrita as toponims aranesi –sonque oraus, denquia hè pòc– damb era volentat se seguir era normativa grafica, que son en circulacion encara –vint ans dempús dera *oficializacion!*– formes que non son cap avientes ne damb çò que se ditz enes *Normes* (e, donc, tanpòc damb era preceptiva grafica de tot er occitan) ne damb es estructures ne es emplecs der occitan parlat ena Val d’Aran. Formes que, en d’autres paraules, pòden madeish testimoniar problèmas que van ath delà dera estricta grafia: mès que hèn acte de preséncia, simptomatologicaments, en moment de balhar ua fisionomia grafica as toponims aranesi.

En quauqui cassi, es ahèrs de grafia que se confonen damb qüestions de fonetica (istorica o dialectau); en d’auti cassi damb d’auti de morfologia e, encara, en un tresau cas, damb hèts que hèn rapòrt ath contengut de quauques pèces lexiques. Que parlam,

---

⁶ En moment dera expausicion, donc, dera version iniciu d’aguest trabalh en *Obrador de Lingüística Occitana* de Nimes, en 2002, encara per publicar. Que se i van hèr, totun, referéncias en aquestes pagines: encara que non se n’age hèt un vuedatge totau, que se n’an estudiat ja quauques formes.

en definitiva, de problèmas d'estricta grafia en bèri cassi, mès tanben de problèmas que se placen mès lonh de çò que –en tot tier un criteri de correccion– se poirie aperar simple *ortografia*: problèmas a on era grafia non hè cap arren mès qu'amiar-mos denquia ahèrs d'estienguda mès ampla, que tòquen ath coneishement dera lengua en diuèrsi domenis. Que son recurrenti: e que les expausam ara seguida.

1.-Era epentèsi de [a] deuant de R- iniciau.

Qu'ei sabut que, laguens deth domeni lingüistic occitan, era addicion de [a] deuant des mots iniciats damb consonanta R- etimologica qu'ei un trèt especificaments gascon. Ena majoritat der aranés, totun, aguest son originàriaments epentetica que se suprimís en ua epòca plan recenta (Coromines 1990: 41; Winkelmann, 1989: 153-157), mès pas en toti es cassi ne situacions, pr'amor que semble que tòque mès a quauques formes que pas a d'autes (com enes de contengut mès que mès gramaticau). Eth motor dera innovacion, plan segur, que le cau cercar ena fonetica sintactica: dilhèu en contacte de sons vocalics com es que comenté Coromines (1990: 51) o madeish en cassi de mots femenins encabeçats per article definit femenin:⁷ cassi coma *era Arròca* [era 'rɔka], a on, dempús que s'amasse [a] der article e [a] deth substantiu, que se deguec préner consciéncia d'ua forma *ròca* en plaça d'*arròca*.

Precisaments, en ua part nombrosa dera cartografia que se causís regularaments formes d'aguest tipe, damb *r* iniciau: atau, enes cartes –per exemple– der ICC que se tròbe formes coma *Ròca*, *Ribèra*, *Rabuèra* en plaça d'*Arròca*, *Arribèra*, *Arrauera*: e çò de madeish enes ipotetiques correccions deth Conselh (2003). Formes com aguestes que son en coeréncia damb realitats consciéncias: qu'ei vertat. Madeish, a maugrat que non siguen corresponentes a çò qu'ei generau en gascon, que se poirie díder que non presenten arren d'originau en occitan. Mès, per un aute costat, qu'evidéncien ua manca de sistematicitat ena arrepresentacion se les plaçam ath cant d'autes formes. Non i a cap de dobte, enlòc, en grafiar *arriu* e pas *riu*, taments coma se grafie *ròca* o *ribèra*:⁸

⁷ Tanpòc cau escartar un aute motor d'innovacion: en aguest cas estacat as mots masculins, que consistirie en evitar aplologicaments es seqüéncias *er + arr-*: ja qu'ei en aquera zòna –e que ne vam a parlar mès tard, der article definit– a on era forma der article definit masculin ei *er* deuant de mot damb son vocalic iniciau era zòna a on se produsís –e non deu cap èster fortuït– aquera supression der ancian son [a] epentetic.

⁸ D'un punt d'enguarda superficial, ath delà, eth cas d'*arriu* non permeterie pas de pensar, com enes cassi anteriors, s'eth son [a] hè partida deth substantiu o der article. Que non i a cap de dobte: era

dilhèu, pr'amor que, en aquest cas, era forma a un ròtle simbolic. Que cau qu'*arriu*, a maugrat d'èster realizat tanben damb [r]- e pas [ar]-, se destaque deth catalan *riu*. E qu'ei per açò que se justifique qu'en quauques cartes der ICC (1984: 21) apareisqu *arriu* en tota era Val d'Aran: mès *riu* dempús de trauessar era termièra, en moment de plaçar-se enes poblacions vesies deth Comenge coma Mèles (a on, de hèt, qu'ei tostemp [a'riw]). Era volentat de destacar-se deth catalan que se materialize donques en ua preséncia reau d'aquera lengua: que destaque era Val d'Aran deth rèste deth domeni.

A mès dera manca de sistematicitat ena arrepresentacion, era supression dera grafia *a* iniciiau que mos amie denquia un aute problèma: pr'amor qu'aquera eliminacion que se produsís madeish enes zònes araneses a on encara se ten eth son [a] epentetic deuant de mots damb iniciiau vibranta (e aqui qu'apareish tanplan en mots d'usatge recent: en importacions d'epòca tardiua; e era epentesi que i é plan generau). Que son Canejan era arribèra de Toran, coma didie Bec (1968: 181, 304), mès tanben Bausen: era auta poblacion que, en extrèm nòrd-occidentau d'Aran, demore isolada des comunicacions: a on non i arriben es innovacions des zònes centraus (coma, ara, era supression de [a] epentetic). Entre aqueri dus vilatges, Canejan e Bausen, mès ena comuna deth darrèr, qu'existís eth pas fronterèr qu'a comunicat tradicionauments eth Baish Aran damb eth Comenge pera arribèra de Garona. Pertot –cartografia, bibliografia, revisions deth Conselh– *Pònt de Rei*, mès prononciat reaments, en aquera zòna, [pɔnda'rej]. Çò qu'ei: *Pònt d'Arrei*, que coincidís –per un aute costat–, en mantient dera epentetica, damb era casa *es deth Arrei*, de Bausen, o damb eth malh aperat *eth Malh deth Arrei* dera madeisha poblacion (Carrera 2001: 64). Eth hèt que met en evidéncia, en moment dera arrepresentacion, ua manca de coneishement de çò qu'ei era realitat dialectau dera Val d'Aran: mès tanben ua manca de verificacion (o, dirèctaments, de collectatge) de çò qu'ei era forma toponimica en endret a on a eth sòn referent.

2.-Era aspiracion de F- iniciiau latina.

Era realizacion [h] tipicaments gascona, producte de F- iniciiau latina, qu'ei venguda muda ena majoritat des vilatges aranesi, e sonque –un aute còp– Bausen e

---

realizacion qu'ei [e(d) 'riw] o [e(d) 'rjew].

Canejan mantien era aspirada: encara que sigue en decadéncia progressiva (Coromines 1976: 25). A maugrat qu'era arrepresentacion –pròpria de tot eth dialècte gascon– damb era grafia *h* de F- etimologica (Comission 1999: 12) qu'ei quauquarren que non se desbrembe ena cartografia oficiau que s'aucepe deth territòri aranés, que i a diuèrsi cassi escampilhadi per diuèrsi endrets d'omission de *h*. Curiosaments (o pas), quauqu'un d'aguest cassi que se localize en airau a on [h] encara ei viu: çò que hè a pensar o ben en ua manca d'audicion dera forma o ben en ua audicion deth toponim en version –que ne podem díder atau– *nivelada*. Qu'ei mèts curiós encara qu'era manca de *h* se produsisque en dues cartes diferents (ua der ICC e era auta der Instituto Geográfico) e que, en andús cassi, o ben non s'age pas verificat era realizacion deth toponim o ben s'age anat a trobar un parlant *nivelat*. Atau, era *Hajoleta*, de Bausen, deven era *Ajoleta*. Çò qu'ei plan suggestiu: pr'amor qu'era forma ei un derivat –tanben açò que se deuie ignorar– de *hai*.

3.-Era realizacion africada de -LL' e -T' finaus romanics.

Ena Val d'Aran, non i a que dues poblacions qu'an sauvat un son prepalatau africad coma solucion generau de -LL' finau romanic: es madeishes qu'auem mentat denquia ara entà d'auti ahèrs, Bausen e Canejan. Aguestes poblacions, ath madeish temps, qu'an tanben aqueth son [tʃ] coma resultat de -T' e -D' apuada finaus, talaments com anotaue Coromines (1990: 13, 29, 40; 1976: 13, 18): a maugrat que –cada còp mèts– era solucion [t], egemonica en rèste de vilatges, coma s'ei dit (Coromines 1976: 25) se i impause. En d'outes localitats araneses non demoren que quauques formes lexiques limitades que mantien era realizacion [tʃ] provienta de -LL', qu'abans deuie èster generau en tota era Val d'Aran. Quauqu'ues d'aguestes formes, precisaments, qu'an demorat fossilizades ena toponímia: e qu'auem, donc, bèri exemples dispersats de toponims damb africada prepalatau en endrets a on ué domine era oclusiva. A on, per un aute costat, qu'apareishen problemes d'arrepresentacion grafica. Que non hèm cap rapòrt, ja, ath cas d'*Aiguamòg*, toponim deth Naut Aran qu'aurie d'èster *Aiguamòth* en tot èster fidèus ara etimologia en dispausar de -LL' etimologic, mèts a on semble que i a agut un ligam conscient o inconscient –e que, de hèt, existís ena basa– damb *mòg*, forma lexica que serie *mòth* per etimologia mèts qu'ei grafiada correntaments damb *g* pr'amor dera existéncia de formes analogiques *mòja*,

mògi o *mòges*. Que hèm rapòrt, per exemple, ath cas de *Panèth* (en *Còth de Panèth*, de Bossòst), arrepresentat –susprenent– ena cartografia, de còps que i a, *Panèt*, e, d’auti, *Panèc* (?!).

Mès es principaus problèmas estacats as consonantes etimologiques que viem de nomenar e damb era sua realizacion africada qu’apareishen justaments aqui a on aquera realizacion qu’ei mens extraordinària mès que non pas enes endrets a on aquera realizacion ei absolutaments residuau. Eth son africacat, que tanh tanben ar article definit masculin ena mesura qu’ei gescut d’ILLU –donc, que conten -LL’–, qu’amie denquia arrepresentacions com *eth Chor* –ena cartografia estatau, concrètaments– en cas d’un toponim de Bausen que calerie grafiar *eth Horn*: era africacion que se confon damb era aspiracion e –erròniaments– que s’interprete era seqüència africada com un formant deth substantiu; donc, que se pren *ch* coma correspondéncia de [tʃ] quan non serie cap de besonh. Un problèma d’aplicacion.

Eth problèma dera arrepresentacion des africades prepalataus finaus qu’amie tanben a balhar diferents formes grafiques a un madeish sufixe. Qu’ei eth cas de -ETU, pròpri des collectius vegetaus, que quauqui viatges, enes comunes de Bausen e Canejan, pren, ena cartografia catalana (tanben en Institut 1994), era fisionomia *-et* (era de besonh: com en toponim *eth Vernet*, [eb berˈnetʃ]) mès tanben *-ech* o madeish *-eth*. Era arrepresentacion *-ech* que correspon ara volentat de reproduir era articulacion prepalatau pr’amor que, plan segur, ua grafia *-ech* non pot auer coma realizacion possible sonque -[etʃ]; mès non justifique de grafiar un toponim de Canejan *Pujòl-Amelech*, ja qu’aqueth *Amelech* aurie d’èster *Ametlet* (realizat [amelˈletʃ]).⁹ Eth cas de *-eth*, que correspon ara forma –tanben de Canejan– *eth Prueth*, deu partir dera volentat –tanben– de reproduir era articulacion africada: mès, com abans, que cau escriuer *eth Pruet*, en ligam evident –çò que non s’ei tengut en compde quan a calgut– damb eth *Pruedo* de Naut Aran, que sauve era vocau atòna finau (Coromines 1990: 663).

4.-Er article definit.

⁹ Sus eth toponim, que se pòt veir Coromines (1990: 14). Fin finau, eth Conselh (2003: 27) qu’a corrijut era forma ena sua seqüència finau, mès encara non semble que s’age compregut era preséncia d’*ametla*: qu’ei, segon eth Nomenclator, *Amellet*.

Er article definit, en masculin singular, e deuant un mot damb son vocalic iniciu, que presente era forma *er* ena majoritat deth territòri aranés. En femenin singular qu'ei *era*, independentaments der inici consonantic o vocalic deth substantiu qu'acompanhe (Ané, Sans e Ané 2000: 10). Per ahèrs de fonetica sintactica, mès que mès quan i a un substantiu femenin començat per vocau, que se produsissen confusions que hèn que, de còps, era forma *era* sigue substituïda per *er*: a maugrat deth genre femenin deth mot que la seguís. En panelatge de Bossòst, per exemple, que i a eth *Carrèr der Aigua* en plaça deth *Carrèr dera Aigua*. Aquerò, de hèt, dilhèu non a pas mès transcendéncia: e non depasse cap eth simple error grafic.¹⁰ Mès que n'a quan, ath delà d'ua estricta confusion produsida pera realizacion fonetica (com en exemple anterior), que i a d'aves circumstàncies agrauantes que hèn que se depasse eth domeni grafic e que s'entre en airau dera morfologia.

Que vam a citar, per exemple, un cas coma *Cap der Auedau*, un toponim de Bausen amassat en Roy, Sirat e Uroz (1999: 16). Dera superfícia, qu'interpretariem *Auedau* com ua forma masculina, encabeçada per *der* (forma contracta der article masculin *er* damb era preposicion *de*). Mès, de hèt, eth sufixe *-au*, tengut ena zòna comengesa (e, donc, ena aranesa) e coseranesa coma generador de collectius botanics, qu'implique un substantiu de genre femenin (Rohlf's 1977: 227; Coromines 1990: 22): com en nuclèu de Canejan aperat *era Cassenhau*, plan conegut, e –justaments– femenin, que calerie auer *Cap dera Auedau*. A mès, encara, s'arribèsem de pensar qu'eth mot *Auedau* poguesse èster masculin, non poirie cap èster encabeçat pera forma *er* der article definit ja qu'en Bausen e Canejan *eth* que se ten pas sonque deuant de mots damb iniciu consonantica (com en rèste d'Aran), mès tanben deuant des qu'an iniciu vocalica: hèt alavetz [edʒ] (per sonorizacion de [etʃ]). Donques, madeish atau que se poirie auer **deth Auedau* e jamès **der Auedau*.¹¹

Tanben estacat ath hèt qu'es dues poblacions mès septentrionaus d'Aran dispausen d'ua forma especifica d'article definit, qu'apareish encara un aute ahèr. Era

¹⁰ E i poirie auer ua interferéncia deth castelhan? Mèsalèu non deu passar dera falta morfologica produsida peth contacte de vocaus.

¹¹ Er error qu'ei motivat pera fonetica sintactica, mès qu'ei possible que sigue reforçat per *auet*: masculin –*er auet*– ena mès gròssa partida dera Val d'Aran, mès un aute còp femenin –*era auet*– en Bausen (Coromines 1990: 305). Per un aute costat, en trabalh de Roy, Sirat e Uroz (1999: 39) que i a documentat eth toponim coma *Cap de la Auedau*: un femenin evident.

forma masculina *er* deuant de vocau semble qu'ei vista com era soleta forma existenta ath long de tota era Val d'Aran: e, donques, que se substituís de manèra correnta era forma *eth* de Canejan e Bausen per *er*: coma se i aguesse ua penalizacion entara forma *eth* deuant de vocau. Non dèishe d'èster curiós que *eth* non aparesque deuant de vocau dehòra des tèrmes de Bauen o Canejan: e que, ath delà, sigue probablaments per error.¹²

5.-Sufixes e terminasons problematiques.

Ena cartografia qu'apareishen problèmes ena arrepresentacion de quauqui sufixes, per ahèrs que son en relacion –basicaments– damb *eth* domeni dera fonetica. Atau, s'eth sufixe *-èr*, *-èra* (<-ARIU, -ARIA) a un pialèr d'ocurréncias en aranés e tanben ena toponímia dera Val d'Aran, aquerò qu'ei era arrason –a compdar de generalizacions errònies– tà atribuïr ua terminason *-èra* a formes que non an pas [ɛ], mès [e], e que non contien cap *eth* sufixe -ARIU, -ARIA. Com en *era Arrauera*, que se repetís en diuèrses comunes (Coromines 1990: 287) coma Bausen o Bossòst, e que, sistematicaments, ena majoritat dera cartografia a on *eth* toponim ei reproduit, apareish coma *Rabuèra* o *Reuèra*, damb inclusion facultativa –a mès– d'ipotetics sons bilabiaus que non an arren a veir damb era realizacion orau d'aqueres formes.

Qu'ei tanben problematic *eth* collectiu -ARE, arrepresentat soent damb solucions fonetizantes. Atau, que i a quauqua forma coma *Banhiublà* (en Institut 1994: 23), sense *r*.¹³ E çò de madeish qu'arribe damb era forma collectiva *Pietar*, qu'apareish coma *Pietà* –concrètaments en *Barranc deth Pietà*– madeish enes darrères correccions deth Conselh Generau (2003: 12): encara arrai, donques, qu'ei ua forma ben estudiada per Coromines (1990: 640), qu'arremassèc *pietar* en diuèrsi endrets.¹⁴ Un fenòmen parièr qu'arribe en quauqui cassi a on ua seqüéncia finau tonica [as] correspon a un mot

¹² Que poirie èster un simple error, per exemple, *eth* cas de *Sèrra deth [sic] Escobar*, present en aute extrèm dera Val d'Aran –en Pujòlo– segon er ICC. Que poirien èster tanben errors era aplicacion dera forma *eth* a quauque comèrc deth caplòc destinat a toristes: com *eth Armari* o *eth Auet*. Qu'ei probable qu'er article *eth* aparesque pr'amor deth procediment seguit en moment des batialhes: era recèrca, per un costat, der article e, der aute, deth substantiu. Quin ei er article tipic der aranés? *Eth*? Donques, generalizacion.

¹³ Coromines (1990: 349) qu'arremassaue ua forma que serie *Blanivar* e que poirie correspóner ath *Banhiublà* der ICC. Qu'ac calerie verificar, e veir tanben se quines coïncidéncias en referent i pòt auer damb d'autes formes com *eth Barranc de Blanheuar* qu'apareish en Conselh (2003: 11) coma correccion de *Barranc de Blanhiblar*. Que i a un petit caòs, en aguest ahèr.

¹⁴ Encara qu'eth, ena sua grafia particulara, escriu *pietà*: donques... Coromines e era darrèra revision toponimica que son d'acòrd!

etimologicaments en –AN(A) damb morfèma de plurau. E qu’ei atau que se tròbe –en cartes der ICC– *Sasplàs* per *Sasplans* (<IPSAS PLANAS). Error, evidentaments. Mès non n’i a –e que son causes atau que mos hèn a veir era manca de sistematicitat– quan i a formes deth tipe *Saplan* (en singular, IPSA PLANA).

6. D’autres qüestions.

Ath costat des cassi tractats denquia ara, que n’expausam ara seguida d’auti que tanben se rapòrten a problèmes en nivèu dera grafizacion o formalizacion des toponims aranesi. Dilhèu que son mens recurrenti qu’es anteriors, mès qu’evidéncien deficiéncias enes madeishi airaus: a viatges estacades ara estricta aplicacion dera normativa grafica aranesa, mès tanben –se cau– damb era manca de verificacion des formes en territòri, eth desconeishement dera sua basa etimologica o d’aquerò que serie eth sòn contengut o significat originari. Es exemples que seguissen, donques, qu’insistissen en bèri ahèrs que se pòt auer vist. Mès qu’apòrten, en quauque cas, bèth element nau.

6.1. Qu’ua forma bric opaca coma *Sacrotz* sigue grafiada *Sacrots* pera cartografia estatau non pòt èster atribuït sonque ara manca de coneishement dera etiologia deth toponim, damb article IPSA fossilitzat e era forma *crotz*, desplaçada ué peth catalanisme *creu* ena mès gròssa partida dera Val d’Aran, trèt der extrèm nòrd-occidentau (Carrera 2001: 32), d’a on –justaments– proven eth toponim que nomentam. En conseqüència, se non s’ei cap conscient dera preséncia d’aquera forma lexica, era solucion grafica ja non ei pas *tz* mès *ts* (mens mercada), en ua transliteracion dirèctaments fonetica: que non se hè cap recors ara oposicion *ts/tz* (Comission 1999: 10) per arrasons vinculades ara identificacion dera pèça lexica.

6.2. Bèra confusion entre *u* e *o* que pòt èster motivada pera manca de verificacion dera realizacion fonetica d’ua forma concrèta: qu’ei çò qu’arribe en cas de *Cumedan* –toponim que ja ne parlèc Coromines (1990: 403)–, qu’ei arrepresentat coma *Comedan* en quauque endret (Vergés 1984: 260). Ací que i deu auer, totun, un problèma d’interferéncia: qu’ei plan probable qu’ath toponim *Cumedan* se li age balhat ua forma grafica *Comedan* pr’amor dera localizacion d’ua forma grafica *Cumedan* e dera interpretacion qu’aquera arrepresentacion *u* correspon a [u] segon es paramètres deth

catalan o deth castelhan. En moment dera restitucion dera forma, donques, que se hè ipercorrèctaments. Çò que non aguesse cap passat se s'aguesse entengut ena oralitat.

6.3. Simple manca d'aplicacion des normes ortografiques acceptades unanimaments en aranés que serien cassi com eth de *Sorius*, en Bossòst, arremassat en cartes der ICC coma *Sorieus* en tot seguir era sua realizacion orau, [su'ɾjews], mès en tot desbrembar er acòrd dera arrepresentacion englobanta *iu* des seqüències [iw] e [jew] (Comission 1999: 8), que partatgen eth territòri aranés (Coromines 1990: 13, 15; 1976: 13, 19, 20). Era deca ena grafizacion d'ua forma que provòque problèmes de sistematicitat, ena mesura qu'en d'autres formes damb es madeishi hèts fonetics –e qu'an d'auer, donc, ua arrepresentacion grafica pariera– tiò que se seguís eth çò qu'ei fixat enes normes ortografiques. Aquera sistematicitat que se trenque quan, tanben en Bossòst, apareish un *arriu*, e pas un *arrieu*: encara qu'eth mot contengue, com abans, eth triftong [jew].

6.4. Similar ath cas anterior qu'ei eth çò que tanh as diftongs [we]- o [wa]- ath començament de mot: encabeçadi generauments per un son epentetic [g]-, que les hè a vier [gwe]- o [gwa]-. Aqueth son non ei cap present ena grafia (cf. *oelha*, e pas *goelha): e qu'ei per aquerò que i a *Uelh deth Garona* enes cartes der ICC (damb un article definit que non serie cap de besonh, per un aute costat: *Uelh de Garona*)¹⁵ a maugrat qu'eth prumèr mot sigue realizat [ˈgweɫ] (o, mès que mès, [ˈgwel], peth contacte dera laterau damb eth son alveolar que la seguís).¹⁶ Totun, en madeish endret (Institut 1994: 22) que i a un *Güèrri* (*Tuc de Güèrri, Còth de Güèrri...* pas corrijut en Conselh 2003: 18) qu'arrepresente un toponim de Canejan que, plan segur, conten tanben un [g]- epentetic deth madeish tipe que *uelh*: a despriet qu'era forma, com en cas anterior, non sigue pas viua en vocabulari corrent. Eth toponim, en definitiva, qu'aurie [we] (e pas [wɛ]) e [g] epentetic, e qu'ei ja [ˈgweri] segon Coromines (1990: 600): era

¹⁵ Dempús de preposicion er article qu'aurie d'èster absent. Mès enes generacions mès granes e enes parlants mès conservadors tanpòc apareish er article en d'auti contèxtes: e eth nòm der arriu qu'ei, simplaments, *Garona*. Encara que *Garona* sigue femenin (que i a frases coma *Garona baishe gròssa*, arrecuelhudes ja per Coromines), donques, era denominacion *era Garona* qu'ei modèrna. E tanben *eth Garona* (dilhèu provocat peth hèt deth masculin *arriu? er arriu Garona?*). E que son aquestes formulacions damb article definit qu'apareishen fixaments enes cartes der ICC (sense revisions posteriores deth Conselh Generau, per un aute costat). Encara que non siguen cap tradicionaus.

¹⁶ Qu'ei un cas de despalatalizacion parier ath que i a en *Val d'Aran* a compdar de *Valh d'Aran*. Era forma *valh* –catalanisme, per *vath*– que se manten encara en quauqui endrets, damb ua laterau palatau finau. Mès ua arrepresentacion grafica *Valh d'Aran* non serie cap viabla sociauments.

sua arrepresentacion, donques, en rigor, e sense pecar de manca de sistematicitat, qu'aurie d'èster –simplaments– *Uerri*. Sense mès complicacions.

6.5. Dilhèu eth cas mès conegut (e tanben eth mès polemic: e qu'ei per açò que li sauvam un espaci en aquestes pagines), en nivèu dera aplicacion estricta dera normativa grafica as toponims aranesi, qu'ei eth que hè rapòrt a *Baqueira*, forma contenguda en nòm d'ua estacion d'esquí de Naut Aran, e forma que servís entà designar –ath madeish temps– un amàs de bastisses dedicades ath torisme d'iuèrn que i son en relacion. Qu'ei un hèt plan conegut –mercés as panèus– qu'era forma mès tenguda qu'ei *Baqueira* e que, en tot cas, pòt auer un accent grafic que la hèsque a vier *Baquèira*. Eth toponim, de hèt, qu'ei ua forma derivada de *vaca*, damb fonetica arcaïca en sufixe -ARIA (fossilizat coma -[ejra]): e, donques, qu'aurie d'èster *Vaquèira*. Era persisténcia des grafies damb *b* qu'ei çò que hè a vier polemic eth toponim, ena mesura qu'un des nòms de lòc mès coneguts dera Val d'Aran ei, ath madeish temps, un des toponims a on non s'aplique – per arrasons mès politiqes que non pas científiques– era normativa grafica dera lengua deth país. Damb eth consentiment des institucions locaus.¹⁷

Mès deth punt d'enguarda estrictaments grafic –sense consideracions qu'impliquen d'auti ahèrs extralingüistics–, er ahèr de *Vaquèira* que se repetís en d'auti toponims mens coneguts: a on s'aplique *b* en plaça de *v*. Qu'ei çò qu'arribe en *Baricauba* (damb VALLIS e CALVA), en centre dera Val d'Aran (*Baricauba* en Institut 1994: 25; *Varicauba* en Conselh 2003: 34),¹⁸ mès tanben en ua forma toponimica que calerie grafiar *Vidaubós* (derivat de *vidauba*, de VITE ALBA, ué *vidaubèra*) e qu'ei de còps *Bidaubús* (Roy, Sirat e Uroz 1999: 78), damb ua ipercorreccion similara ara que i auie en *Cumedan/Comedan*, o *Bidauboux* ena cartografia militar: dilhèu per èster apròp dera termièra politica entre es dus estats. E damb ua grafia francizanta que pòt èster que sigue trèta de bèra carta der Estat francés.

6.6. Mès espectacular, encara, qu'es anteriors qu'ei quauque cas a on era reproduccion grafica d'ua forma toponimica ja non ei pas que non sigue avienta damb

---

¹⁷ Eth Conselh Generau d'Aran (2003: 7, 33, 34) qu'accepte era forma oficiau ei *Baqueira*, madeish sense accent grafic. Oficiauments, donques, dempús de 2003, qu'ei arreconegut *Baqueira* e *Estacion de Baqueira-Beret*. E qu'ei eth çò qu'apareisherà enes cartes, panèus e documents oficiaus.

¹⁸ E dempús, en cambi, que i a ua correccion de *Tuc de Sacaubà* per *Tuc de Sacauva* (Conselh 2003: 32)...

era normativa: non n'ei damb era de cap d'auta des lengües romaniques que se poguesse interpretar qu'a servit de basa entara graficazion d'aquera forma. Qu'ei çò que passe en un *Estanyón* qu'apartierie a Bausen (malaisit d'identificar, mès que deu correspóner a un generic *estanhon*, derivat diminutiu d'*estanh*) dera cartografia militar, qu'apareish damb eth digrama *ny* e accent agut: çò que non ei pas possible ne en aranés, ne en catalan (d'a on semble que proven era inspiracion de *ny*), ne en castelhan (d'a on deu vier er accent grafic). Ben segur qu'era forma non ei cap arren mès qu'ua aplicacion volentària deth sistèma grafic catalan damb infiltracion involentària d'un accent espanhò.

Qu'ei, totun, encara mès espectacular bèth aute exemple. Que i a quauques deformacions que lèu hèn impossible d'arreconéisher, en un prumèr moment, se quina ei era forma originau d'un toponim: quan s'ei sajat d'adaptar as paramètres dera lengua dominanta eth nòm de lòc e –evidentaments– de prescindir dera varietat lingüística que le veïcule. Atau, en un ipotetic toponim *eth Cap dera Toeta* de Bausen, a on i apareish un derivat de *toa* (forma qu'en aranés, com en d'auti parlars occitans, deuie designar un tipe de soala o d'abric jos era arròca), que deven *Cabeza de Tonete* ena cartografia dera armada. *Cap*, donques, que se revire en *cabeza*. E *Toeta* en *Tonete*. Coma s'eth que s'aguesse aucupat de hèr aquera adaptacion aguesse imaginat qu'aquiu i auie agut ua queiguda tipicaments gascona de -N- intervocalica. Mès, en aquest cas, non siguec atau (Coromines 1990: 731). Qu'ei domatge: per un còp que i auie ua petita dòsi de lingüística ena cartografia dera armada...

III. Recapitulacion.

Qu'ei verai: ena Val d'Aran, er occitan qu'ei lengua oficiau, e era lengua qu'a de veïcular era toponímia deth país. Aquesta –que ne podem díder atau– *oficialitat toponimica* que pòt èster vista com extraordinària o elementària (segon mos agrade mès o mens de contrastar damb era situacion der Estat francés), mès non ei cap ua garantia d'ua arrepresentacion acceptabla de totes es formes toponimiques se non se hè un trabalh rigorós en tot aplicar coma cau es convencions grafiques d'ua lengua que, en aquest nivèu, ei perfèctaments codificada. Ena cartografia o ena bibliografia que s'aucepe dera Val d'Aran, o madeish en sòn panelatge, que s'arrepresente en occitan es

formes toponimiques araneses. Totun, qu'existís tanben –parallèlaments– gròssi problèmas en moment deth trabalh escrit. Aquesti problèmas, de hèt, que pòden èster de tipe lingüistic: mès tanben metodologics. Per un costat, que se hè evident un coneishement limitat des formes, era grafia, era articulacion e era estructura generau der occitan, e madeish des varietats deth gascon ath laguens dera Val d'Aran (sustot dera modalitat conservadora de Bausen e Canejan). Mès, per un aute, era arrepresentacion grafica des formes toponimiques tanpòc a estat acompanhada d'un collectatge dirècte des formes nomentades, ne d'un contrast entre eres: çò que hè que i age ua manca notabla de sistematiciat en quauques arrepresentacions, estacades a hèts lingüistics concrets e a sèries de toponims damb elements recurrenti.

Justaments, donques, que mos trobam damb problèmas que hèn rapòrt as dus fonaments de besonh en moment de trabalhar sus es nòms de lòc: eth coneishement lingüistic dera varietat que les veïcule e era causida dera bona metodologia. Non ne cau cap dobtar: es problèmas d'arrepresentacion que hèn acte de preséncia en domeni que mos plaçam son, precisaments, conseqüéncia d'aqueres dues limitacions. E aquerò qu'ei, ja, un hèt curiós. Mentre qu'en Estat francés ja non s'adòpten es formes toponimiques en tot seguir es patrons dera lengua pròpria deth territòri d'a on provien, tiò qu'aquerò se produsís en Estat espanhò. E, totun, encara, ena Val d'Aran, es deformacions e alteracions non son cap absentes: coma non ne son –encara que per d'autes arrasons e en ues autes dimensions: e dilhèu mès grèus e preocupantes– der aute costat dera frontèra administrativa.

Que pòt èster ua obvietat: mès era intencion, tà hèr qué que sigue, non ei cap sufisenta. Damb aquerò non n'i a pas pro, en definitiva. Ua oficialitat non servís cap entad arren se dempús non se prenen es mesures adequades entà que sigue aplicada damb totes es sues conseqüéncias e damb tot çò qu'aquera oficialitat demane. Que se son hèti esfòrci –e que les cau laudar– de cap ara *regularizacion formau* dera toponimia aranesa: plan segur, e pendent vint ans. Aquerò non se pòt cap negar. Mès que calerie –ja!– acabar eth trabalh.

BIBLIOGRAFIA

- ANÉ, J., SANS, J.L., ANÉ, M. (2000), *Cors d'Aranés*. Vielha: Conselh Generau d'Aran. [1a. edicion: 1987].
- BEC, P. (1968), *Les Interférences Linguistiques entre Gascon et Languedocien dans les Parlers du Comminges et du Couserans*. París: PUF.
- CARRERA, A. (2001), *Toponímia de Bausen e des Quate Lòcs. Estudi sus eth lexic deth Baish Aran*. Vielha: Conselh Generau d'Aran.
- COMISSION entar estudi dera normatiua [sic] lingüística [sic] aranesa (1982), *Nòrmes Ortogràfiques [sic] der Aranés. Tèxt provisional [sic]*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- COMISSION de còdi lingüistic (1999), *Normes Ortogràfiques der Aranés*. Vielha: Conselh Generau d'Aran.
- CONSELH Generau d'Aran (2003), *Nomenclator dera Val d'Aran*. Vielha.
- COROMINES, J. (1973), «Du nouveau sur la toponymie occitane». *Beiträge zur Namenforschung*, VIII, p. 193-308.
- COROMINES, J. (1976), «Introducció a l'estudi de l'aranès». *Entre Dos Llenguatges*, II. Barcelona: Curial, p. 5-28.
- COROMINES, J. (1990), *El Parlar de la Vall d'Aran. Gramàtica, diccionari i estudis lexicals sobre el gascó*. Barcelona: Curial.
- GROSCLAUDE, M. (1991), *Dictionnaire Toponymique des Communes du Béarn*. Pau: Escòla Gaston Febus.
- GROSCLAUDE, M. (2000), «Introduction à la toponymie des Hautes-Pyrénées [sic]». Laguens de: M. Grosclaude e F. Le Nail, *Dictionnaire Toponymique des Communes des Hautes-Pyrénées*. Tarba: Conseil Général des Hautes-Pyrénées, p. 14-23.
- INSTITUT Cartogràfic de Catalunya [ICC] (1994), *Atles dera Val d'Aran. Atles de la Val d'Aran*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- LAMUELA, X. (1987), *Català, Occità, Friülà: llengües subordinades i planificació lingüística*. Barcelona: Quaderns Crema.
- MOREU-REY, E. (1982), *Els Nostres Noms de Lloc*. Ciutat de Mallorca: Moll.
- NÈGRE, E. (1963), *Les Noms de Lieux en France*. París: Armand Colin.
- NÈGRE, E. (1972), *Les Noms de Lieux du Tarn*. París: D'Atrey.
- ROHLFS, G. (1977), *Le Gascon. Etudes de philologie pyrénéene*. Tübingen / Pau: Niemeyer.
- ROY, M., SIRAT, E., UROZ, R. (1999), *Bausen, un lòc ena frontèra*. Vielha: Conselh Generau d'Aran.

- VERGÉS, F. (1984), «La Vall d'Aran». Laguens de: M. Cahner (dir.), *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, XVI. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 174-285.
- VIAUT, A. (1985), «La reconnaissance légale de l'aranais». *Garona*, I, p. 135-151.
- WINKELMANN, O. (1989), *Untersuchungen zur Sprachvariation des Gakognischen im Val d'Aran*. Tübingen: Niemeyer.

© **Linguistica Occitana 1 (junh de 2004) [www.revistadoc.org]**
© **Aitor Carrera - 2004**